

tíðindablaðið

sosialurinn

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevari: p/f sosialurinn

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Bláðólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurinn. Prent: p/f pressan 1981

Óndskapsins evja

oddagrein

Í SOSIALINUM 23. september er áhugavert lesarabráv um S.E.V. Lat tað verða sagt beinanvegin, at á hesum stað skal ikki víðgerast sjálvstjórnarhald í brávinum. Nei, har skulu víðgerast teir pástændir, ið vera framfórir um nevndarformann S.E.V.s, ið jú eisini er fjggjarnevndarformaður.

Í FYRSTA LAGI verður sagt, at hesin góði formaður er vitandi um at tað fer eitt ósømligt »svansarí« fram í S.E.V. við peningansýti til konsulentar ið aftur eru arbeiðstakarar o.s.fr., o.s.fr.

Í ØDRUM LAGI sigur brævskrivarin at sami formaður nýtir vald sitt í fjggjarnevndini til at typa menn í hava funnist at S.E.V. ætlanunum. Vit sum kenna brævskrivarin fáa varhuga av, at her kann verða talan um jakstran av fólk, ið hefur aðra politiska áskoðan, ella fólk ið ikki tigandi

vil hyggja at »svansinum« innan S.E.V. — stjórnarformansins eki.

VIT BYTA MERKI! í at hesin formaður bæði »her og dera« er ein av teimum nýggju spirunum í sambandsstjórnarnevndini ið partvis er sprotin úr tí óndskapsins evju av hatri, mistreysti, ómegd óvund o.s.fr. í Pauli Eliesen hefur dikt land okkara undir í síðan hann kom til Føroyar.

VIT HAVA ongantið vænta at nakað gott fór at spyrjast burtur úr tí. Vit hava á hesum stað fyrr vist á, at Javnaðarflokkurin gongur inn fyrri fullum frælsi bæði í talu og skrift. Vit kunnu ikki góðtaka skerjing av hesum frælsi.

UM SAMBANDSFLOKKURIN er av somu áskoðan kundi hann t.d. vist hettar við at tikið í herðatoppin á sínum fjggjarnevndarformanni og skift hann út ella hinvegin prógva at pástændirnir eru skreivir. Vit biða spentir.

sosialurinn heldur:

Útreiðslustaðið er møgulega høgt. Men hetta er ikki einasta orsøkin. Reallønarskattur hevur verið stórt seinastu árin, og — allarhelst — sum avleiðing av hesum falli, hevur Danmark ment munandi um kappingarferi sitt á heimsmarknaðinum. Tað er jú ikki so long tíð síðani, at búskapurfrøðingarnir í — minnst vit rætt — OECD góvu Anker Jørgensen karakterin UG fyrri at hava ment kappingarferi í stóran mun!

Men sum vituligt er, hevur Dimma ikki givið hesi karaktergevingini ans!

Fyri at beta upp aftur meira um kappingarferi hava teir flestu lóntakarafeløgini — fakfeløgini — sagt seg sinnað í at halda aftur. Men tey hava sett sum treyt, at lóntakarinn — arbeiðarin — fær lut í avlopunum. Iki beinleiðis í peningi, men eftir eini skipan — OD (overskudsdeling) — har peningurin verður settur í lóntakaragrunnar, sum síðani kunnu gera lögur í vinnulívið.

Við eini slíkari skipan — økonomisk demokrat — fær lóntakarinn eisini eina ávirkan á — og hevur eisini ábyrgd av — vinnuni. Men hetta vil »kapitalurinn« ikki hoyra talan um. Hansara einaráði á kapitali og vinnulívsákinum skal ikki vikast. Hóast orsøkin til kapitalistisku kreppuna er tvørðandi áhugi fyrri at gera lögur í framleiðsluna.

Tað er lætt hjá borgarligum

politikkaranum og blóðum at krevja, at aðrir seta »tæring« eftir næringu. Tann arbeiðsleysi, tann við vanligari tilmalon og pensiónisturin gera tað dagliga.

Sosialdemokratarnir royndu at beta um konni hjá hesum samfelagsbólkunum út frá hugsjónargrundarlægum um »javna« og bráðráð. Og í dag ofta við stuðli frá borgarligum flokkum. Ti ber ikki til bara at geva sosialdemokratunum á breiðsluna fyrri búskaparligu stóðuna.

Donsku javnaðarmennirnir hava sanniliga gjørt sitt til at beta um arbeiðsloysið við arbeiðsskipandi tiltakum, stuði og útlutningsveðhaldum. Teir vóru eisini sinnaðir at spara eftir eini borgarligari resept. Boðið hjá teimum var 10 milliardir. Men borgarligu flokkarnir, sum nú hava skipað stjórn, kravdu, at 20 milliardir skuldu sparast.

Boðið hjá teimum borgarligu var høgt. Órealistiska høgt mettu dansk dagbløð. Men nú stendur tað upp til teir at spara. Klára teir at halda lyftini? Men teir hava sjálvir spælt út, sum POLITIKEN skrivaði, ta stjórnarskiðtið for fram!

Ella verður úrsliðið líka ússaligt sum hjá tí borgarliga alternativinum í Tinganesi og serliga hjá tí eina »topp-popp« politikkarunum, sum í síni tíð dugdi alt og megnaði alt nógv betur enn nakar annar ???

Forvitnisligt orðaskifti

Orðaskiftið í tinginum um eykafjggjarlógar-uppskotið var bæði drúgt og forvitnisligt.

Eitthvørt landsstýri hevur væl til uppgávu at stýra landinum á skilabesta hátt, og somuleiðis tí peningi tað hevur um hendi. Her haltar í stórum. Pengar verða brúktir, men ikki á rætta hátt.

Teir hava ikki havt í huga m.a. at árliga kemur hópur av ungfolki úr skúla, sum øll hava rætt til arbeiði. Tað er skylda teirra ráðandi at royndu at tryggja øllum arbeiði. Tað megnaði undanfarna landsstýri heilt væl, meðan núsitandi onki hevur megnað á hesum øki. Vit hava fingið arbeiðsloysi, serstakliga millum ungfolki.

Sambandsflokkurin varnaðið avleiðingarnar av ferdalóttiki teirra, og kom við uppskoti um arbeiðsloysisstuðul. Ein hevur varhuga av, at hetta uppskot kom, tí lógmaður o.a. hava fingið fotakulda. Hinir samgonguf. tóku uppskotið

aftur — hvi? Kann tað ikki vera tí, at eftir teirra politisku áskoðan er tað ikki av vegnum við einum ávisum arbeiðsloysi?

Av samgonguf. var tað serliga sambandsflokkurin, sum vardi eykafjggjarlógaruppskotið. Teir gabbadu dúgliga av hesum 20 mill. í yvirskoti. Ein teirra segði, at tað hevði eydnast m.a. við at halda stovnarnar niðri. Tað kann skiljast á ymsan hátt. Teir hava ikki bara hildið stovnarnar o.o. niðri í útreiðslum, men mest í virksemin. Verður ein hildið niðri nóg leingi, hvalist ein rættuliga skjótt. Tað er just tað, ið er um at henda í samfelagnum í dag.

Samgongumenn talaðu nógv um skattalætta og óktan barnafrádrætt, men minni um tær 50 mill. vit hava gildið í eyka tolli og avgjaldum.

Teir høvdu mett 20 mill. skeift, men tað var onki at harmast um, tí teir vóru positivar. Tað er ívaleyft gjørligt at fáa eina meting sum heldur, men hon

kundi eins væl verið negativ, og hevði tað uttan iva ført við sær uppafur hægri toll og avgjald. Undir skilagóðum stýri hevði stóri og stóri innataka stavað frá framleiðslu og skatti, tí fleiri og fleiri høvdu arbeiðt.

Sambandsmenn fróðust um hesar 20 mill. og ein teirra ávæðist ikki í, at yvirskot eisini verður á komandi eykafjggjarlóg — helst stóri.

Her má onkur misskiljing vera í. Vit gjalda fegin toll, avgjald og skatt sum eru neyðug fyrri samfelagið. Ein vanligur arbeiðari hevur ilt við at fáa endarnar at rakka saman sum er, og skal hann nú gjalda meira enn neyðugt fyrri at landsstýrið kann »presentera« eitt stóri yvirskot næsta ár, koma nógv illa fyrri. Vanlig fólk hava onki yvirskot at seta í banka ella sparikassa og tí heldur ikki at gjalda meir enn neyðugt í landskassan.

G.

Sjálvstýrisflokkurin og skattamál

Tað tykist mær sum sjálvstýrisflokkurin feigin vil gera ein vørr, men tað ið á stendur líka sum hann ikki fylgir sakina upp.

At eg sigi so, kemur av, at sjálvur formaðurin, Hilmar Kass, undan seinasta valgið, legði hart eftir táverandi samgongu, og serliga nógv gjordi Hilmar av tí sokallaða tilflytaraskatti, og við rættum. Hetta er ein órættvis skattaskipan, og segði Hilmar, at um hann og flokkurin finga ávirkan, vildu teir beinanvegin gera nakað við hetta yri at fáa tað broytt.

Sjálvstýrisflokkurin hevur fingið broytt skattaupphæddina fyrri feru-gestir sum arbeiða frá 30% til 40%.

Sjálvstýrisflokkurin umsitur nú skatta- og fjggjarmál.

Sjálvstýrisflokkurin vann valið upp á avgjördu stóðu sína í skattamáli.

Men nú hevur sami flokkur sitið í landsstýrinum í 20 mánaðir og einki er hent á hesum øki, burtursð frá hækkanini frá 30% til 40% sum einki hevur við hini skattavíðurskiðini at gera.

Tilflytaraskattur hevur mangan fært tað við sær, at tey sum eru komin undir hann, ikki verða bótafor aftur, tí øll henda skipan byggir upp á metingar. Hvi ikki eina fasta prosent skipan?

Og tann regulering, sum skal fara fram, verður

oftani í seinra lagi. Úrslitið verður, at tey so heldur flyta permanent av landinum og so er einki vunnin.

Men lat hetta fara í fyrsta umfari.

Tann næsta vørrin, sum sjálvstýrisflokkurin ger, er at landsstýrismaður teirra bart út sigur, at FØROYA LANDSTÝRI ger mannarnum. Og at tað fer myrkspæl fram aftan fyrri leiktjöldini í Tinganesi. Fólkaflokkurin sigur, at tað er sirkus.

So vita vit tað, men sjálvt hetta, so heldur flokkurin fram sum avgerandi stuðul hjá Paula lógmanni og Jógvan lógtingsformanni.

Flokkurin, sum sigur seg verða miðan í føroyskum politikki, og hann letur seg tala, við hvørjum, ongum, ella er tað veruliga so, at um sjálvstýrisflokkurin fær ein plátuvendara á Bryggjubakka, so eru flokksins mál framd.

Hvat høvdu tær gomlu kempurnar í sjálvstýrisflokkinum sagt, um tær kundi hugt aftur um bak.

Alvaratos, er tað veruliga so galið, at hesin flokkur, sum bæði eg og mong við mær hava mett sum ein greiðan og reiðuligan politiskan flokk, einasti sjálvstýrisflokkur við greiðari stóðu á lógtungi, sum hevði so stórar ætlanir og kundi fram tær, men møgulega letur seg tala við einum sjónvarpsstjóra á Bryggjubakka. Hvar eru aðalmál flokksins.

Skattamál, komunalt sjálvstýri, greið á uttanlandaskuldini sum bert er vaksni síðani hetta landsstýrið tók við.

Men landsstýrismaður flokksins sigur frá myrkspæli aftan fyrri leiktjöldini í Tinganesi, og sjálvt hetta fær ikki sjálvstýrisflokkinn at sláa nevnan í bordið.

Bert hann sleppur at spæla við.

Eg fái meg ikki at trúgva, at tað er so galið.

Ella er tað veruliga so galið við føroyskum politikki?

Sverre Midjord

Framhald av síðu 5

landsstýrið boðað grunninum frá, at hann skal fáa tær upphæddir til aling, sum grunnurinn heldur tørvur er á.

— Hevði tað ikki verið betri við einum heilt nýggjum grunni, sum einans tók sær av umsóknunum í samband

við alivinnuna, tí hetta er jú ein heilt nýggj vinnugrein í mun til fiskivinnuna, idnaðin og tænaustvirksemið?

Martin Djurhuus: — Menningargrunnurin er væl fúrur fyrri at loysa ta uppgávuna.

jan

